

Neergemaakt

Aukje Nauta

Touch up my appearance, kent u die optie? Je kunt 'm aanvinken in de video-settings van Zoom. Laatst kon ik tijdens een interviewsessie met collega's de verleiding niet weerstaan. Terwijl ik met de muisknop het witte rondje naar rechts schoof, zag ik mijn sproeten vervagen, de rimpels in mijn gezicht verdwijnen, zelfs de eyeliner onder mijn ogen kreeg een glamoureuze schittering. Ik keek naar een bewegende fotoshopversie van mezelf.

Waarom zijn we toch geneigd ons beter, mooier voor te doen? Dat die Zoom-optie bestaat bewijst dat ik niet de enige ben die rimpels het liefst verbloemt. Psychologen noemen het impressiemanagement: pogingen het beeld dat anderen van ons hebben te beïnvloeden. Meestal ten positieve. Maar soms komt het voor dat we ons lelijker voordoen dan we zijn.

Dat is het geval bij Lotte (niet haar echte naam). Een ambitieuze vrouw die te gast was bij onze interviewsessie. Lotte is net als wij expert in duurzame inzetbaarheid. Maar zelf bleek ze ineens nauwelijks nog inzetbaar. Ze kreeg namelijk chronische kanker, een ziekte die bij vlagen alle energie uit haar wegtrekt.

Als je chronisch ziek wordt, dan ben je voor je baas ineens een casus. Die opgelost moet. In het geval van Lotte verviel haar baan. Haar werkgever wil alleen maar '100% gezonde high-performers' in dienst. Op Lottes prestaties was niets af te dingen, maar door haar ziekte kan ze maar anderhalf uur per dag werken. Lotte deed haar baas allerlei voorstellen hoe ze toch van waarde kon blijven, maar haar baas dacht niet met haar mee. Uiteindelijk is Lotte 100% arbeidsongeschikt verklaard. Als ze naar het UWV gaat, draagt ze een grijze trui en crocs, haar gezicht niet op- maar neergemaakt. Want als ze er goed uitziet, denkt men dat ze weer kan werken. Dan vervalt haar uitkering terwijl niemand haar in dienst wil nemen. Voor Lotte dus geen *touch-up* maar

een *touch-down* van haar *appearance*.

Touch-up of *touch-down*. Beide zijn treurig. Ze maken dat we ons anders voordoen dan we zijn. Hoe gaaf zou het zijn als beide niet meer hoeven? Het kan, als managers (en UWV'ers) zichzelf wat meer moeite getroosten. 'Als m'n baas me een lichtere functie had gegeven, had hij meer voor minder gekregen', aldus Lotte. Daarvoor is nodig dat managers voorbij het plaatje kijken. Doorvragen naar wat iemand wél kan. Samen met hun medewerker puzzelen op een speciale rol waarin zij van waarde kan zijn, en zichzelf en haar verschijning *the real touch* kan geven.

Toen ik dit alles tot me liet doordringen, schoof ik het witte rondje in de Zoom-optie terug naar links. Met lichte spijt - wie wil nou niet op een coverfoto lijken? - maar toch: beter zo.

--

Aukje Nauta is co-eigenaar van Factor Vijf Organisatieontwikkeling en bijzonder hoogleraar organisatiepsychologie vanwege Sioo aan de Universiteit Leiden. In 2021 verschijnt bij Maven haar boek *Nooit meer doen alsof - Hoe schaamte je de weg wijst naar de leukste versie van jezelf*.

